

Становище

от проф. дбн Иван Доброволов

Хонорован професор в ТУ – Варна, специалност „Морска екология“, относно дисертационния труд на Елица Славева Стефанова за получаване на образователната и научна степен „доктор“, докторант в Институт по океанология „Фритьоф Нансен“ при БАН, на тема: „Влияния на екологични градиенти върху структурата и динамиката на мезозoopланктона в северозападната акватория на Черно море“.

Настоящото становище е преработено съгласно заповед № 100/23.06.2014 г. на директора на ИО - БАН.

Дисертационният труд на Елица Стефанова съдържа 192 страници, илюстриран е с 63 фигури и 9 таблици, които ни дават нагледна представа за хоризонталното разпределение по численост на мезозoopланктона през май 2009г., градиенти на температурата, соленост, флуоресценция в повърхностния слой и вертикални профили в различни райони, също така хоризонтални пространствени градиенти на NH_4 , NO_2 , NO_3 , PO_4 в повърхностния слой и много други градиенти като вертикални профили на температурата, соленост, флуоресценция и т.н., а в таблиците: факторни значения на главните компоненти от PCA и други параметри.

Разработката на дисертацията е актуална с оглед на изясняване на взаимовръзките на абиотичните и биотични фактори в Черно море. Получените резултати са от съществено значение за проучване на възможностите на зоопланктона като част от екосистемата за адаптиране към измененията на средата. Отдиференцирането на пелагичните хабитати със специфични абиотични параметри и мезозoopланктонни характеристики са много ценни с оглед на развитие и усъвършенстване на разработените във връзка с РДВ (2013) индекси.

Изчерпателният литературен обзор, включващ 251 заглавия, от които 88 на кирилица, 160 на латиница и 3 интернет сайта, показва широката информираност на кандидата в своята област, както и познаването на проблемите и критичното им оценяване и използване на съществуващата информация. Прави впечатление големият брой събран и анализиран материал, обхващащ 239 количествени и качествени зоопланктонни проби от 125 станции от северозападната акватория на Черно море. Методичният подход е адекватен и получените резултати са анализирани на база на прилагането на подходящи статистически методи.

Изчерпателно са представени резултатите от разработката и тяхната интерпретация, което говори за добрата теоретична подготовка на кандидата.

В резултат на изследването са формулирани девет резултата и извода.

В своя дисертационен труд Елица Стефанова има следните приноси с оригинален характер:

1. За първи път е направено изследване на качествения състав и количествени параметри на планктонната фауна по екологичните градиенти на средата, обхващаща цялата северозападна и западна акватории на Черно море.
2. Диференцирани са четири пелагични хабитата в изследваната акватория на база специфични физико-химични, хидрологични характеристики и мезозoopланктонни съобщества.
3. Приложени са унифицирани критерии и индикатори за оценка на екологичното състояние на цялата северозападна акватория.

4. Като зона със специфични физико - химични и биологични параметри се отличава районът на нос Калиакра, което би представлявало интерес от гледна точка на националната мониторингова стратегия.

Има и два приноса с потвърдителен характер:

1. Потвърждава се класическият модел в пространственото разпределение на мезозoopланктона в пелагиала в посока – открито море и по вертикала.
2. Потвърждава се нестабилното състояние на мезозoopланктона в повлияните от втока на води от река Дунав и други по-малки реки изследвани акватории.

Резултатите от дисертацията са представени в три публикации, на които Елица Стефанова е първи автор, което е напълно достатъчно за изискванията за получаване на образователна и научна степен „доктор”.

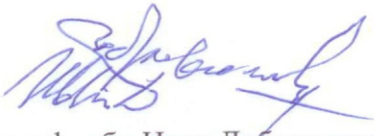
Заклучение:

Постигнатите от ас. Елица Стефанова научни резултати* и постижения я характеризират като добър специалист и експерт в своята област. Кандидатът отлично познава методичните основи и проблематиката, свързана с екологичните градиенти и тяхното влияние върху структурата и динамиката на мезозoopланктона в северозападната акватория на Черно море.

Докторант Елица Славева Стефанова покрива всички критерии за заемане на общообразователната и научна степен „доктор”, съгласно закона за развитие на академичния състав в Р. България, както и критериите на Института по океанология БАН. Това ми дава основание убедено да препоръчам на уважаемото Научното жури да присъди на Елица Славева Стефанова общообразователната и научна степен „доктор” по Хидробиология.

27.08.2014г.

Член на НЖ:

/проф. дбн Иван Доброволов/